

EL MONTSENY DELS POETES
(JOSEP CARNER, GUERAU DE LIOST I MARIÀ MANENT)

MATINALS de la SEAS, 2 d'abril de l'any 2000

FONT DE L'ORENETA

①

VOLDRIA ser enterrat al peu
d'aquesta font que endegà el pare.
Té campanetes arreu,
d'aquelles que plaïen a la mare.
Un aire ben senzill
hi porta els sorolls de la vila
i neteja de brossa l'espill
d'aquesta font tranquil·la.
Sovint amb el germà
hi fèiem un atur, suats de la cacera.
En el seu bassol clar
es mirava el llebrer, vanitós que era.
El berenar posava la muller
a la taula que fa aquesta roca.
L'ombra un castanyer:
damunt la seva casolana soca
un dístic em plauria del meu Josep Carner.
La gent ara en diu
la «Font de l'Oreneta».
Vora la teva font, fes, oreneta, niu:
faràs, demà, companyia al poeta.

Gueran de Liost Ofrena rural (1926)

RECANÇA

2

Ja no ét veuré aquest any, oh casa bruna
del vell Montseny, d'antigues gràcies:
no faré cap, de sobte, al clar de lluna
entre el camí de les acàcies.

No veuré pas el masover immutable,
flairant al bosc i a la fumera;
no em bordaran els cans vora l'estable
encara roncs de la cacera.

No us trobaré passant com cada dia
el sant Rosari al volt de taula,
ni acabarem tots junts la lletania
abans de dir-nos cap paraula.

Ni Margarida, que és imperativa,
de mes amors farà riota;
ni jo veuré de la tenebra esquiva,
rosa de neu, eixir Carlota.

I no res d'En Tristany, que el món retia,
don Joaquim podrà contar-me;
ni perquè a vila no l'escometia
se'm picarà la tia Carme.

Ni l'endemà no tornaré de missa
per un tirany que m'acomenta
on hi ha un safareig que s'esclarissa
i abelles d'or entre la menta.

Ni en la famosa galeria, vora
tenint les copes d'aigua fresca,
oh amic!, de rimes parlarem una hora;
ni ens menjarem com una bresca

el moscatell, d'una rossor infinita,
veient davant, entre la pau serena,
del gloriós Sant Segimon l'ermita
que fa l'ullet darrera la carena.

Josep Carner Auques i ventalls (1914)

10 juliol. He anat a Rosquelles, a la tarda. En Bofill i Mates està engrescat amb les seves plantacions. Vestit de blanc, cofat d'una pallo-la fina; lluint-li la vivacitat dels ulls darrera les ulleres, tenia l'aire d'un polític anglès, vege-tant. Ha plantat gavarreres, boixos, pomeres, xiprers i un bell seguit de coníferes. Ens ho mostrava líricament, minuciosament. Els cedres del Líban tenen unes blavors delicades, com si, en ple dia i tot, fossin molls de clar de lluna.

A flor d'oblit (1924)

A mitja tarda hem arribat a Rosquelles. Ens hem acostat a la casa, baixa i allargada, per l'ampla avinguda que vorejaven aquells arbres cantats per Carner en *Auques i ventalls*:

*Ja no et veuré aquest any, oh casa bruna
del vell Montseny, plena de gràcies:
no arribaré de sobte al clar de lluna
entre el camí de les acàcies.*

D'acàcies, ja només en queden un parell, malmeses i vetustes. «Hem hagut de tallar les altres —ens diu el fill del masover—. Les branques queien i eren un perill. Ara mirarem de salvar aquestes, podant-les força quan sigui l'hora.» M'he atardat a contemplar el casal montsenyenc, ahora humil i senyorívol. Per la banda nord, existeix en el paisatge, però sense dominar-lo. No així pel cantó de la masoveria, on hi ha la galeria que volia veure el professor de Princeton. Erudit com és, recordava que en un cert llibre es parla de la funda de quadrets blancs i blaus que cobreix el rústic sofà i els coixins que hi reposen. Sí: la funda hi era, neta, intacta, com si el temps no hagués passat. Hi ha també un retrat del poeta, dibuixat per Francesc Domingo. Hem fullejat algun dels llibres de la petita biblioteca: poetes francesos, Carner... Més enllà, les parets són ornades amb els colors vius de nombrosos gravats d'Épinal: temes botànics, ocells, personatges. Ens hem abocat a la fondalada, verda de prats i pollanques, que es domina des del balcó. Un gran ramat d'ovelles avançava, a poc a poc, damunt l'herbei. El clam una mica dramàtic d'aquells bells intensos es barrejava amb el dringar joiós de les esquelles. Era una perfecta escena de poema antic amb el Matagalls al fons. Aquella pau, acompanyada, al cor de la vall, d'un vague remoreig d'aigües, era com un somni. Resultava gairebé impensable que, en el nostre temps de cibernetica, hi hagués, a tan pocs quilòmetres d'una ciutat populosa, el món plàcid, el món intacte i pur de Teòcrit i de Virgili.

(4)

Voldria dir —cosa impossible— la qualitat de la llum quan vam marxar de Rosquelles. Era una claror de posta, molt daurada, molt viva. Vora els vells arbres, hi havia uns grans ròssecs de vinya verge, on ja llufa la pompa tardoral: púrpura, aram, or vell i ambre. Més enllà, de cara a ponent, els camps, amb algunes pomeres disperses, tenien una alegria estranya. Era un paisatge transfigurat, on semblava impossible el marciment, la caducitat, la mort mateixa. Tota idea de mudança semblava transcendida en aquell miratge perfecte, paradisiac. «*Quedéme, y olvidéme...*» Potser és un apassionament excessiu, una visió poc objectiva, però diria que són pocs els paisatges on he trobat tan sovint com al Montseny aquella impressió de meravellament, de pau indefinible, màgica, aquell silenci com un encanteri, com una música que murmura deliciosos secrets.

Rellegint (1987)

14 febrer. Passem bona part del matí a Rosquelles, avui esdevinguda una casa històrica, un indret de pelegrinatge literari com les cases de Keats o de Goethe. Arreu hi ha l'empremta de la personalitat poderosa de Jaume Bofill i Mates: le decoració de la casa, els mobles, els petits detalls reflecteixen la curiosa mescla d'aquell noble esperit, fet alhora d'austeritat i refinament, de franciscanisme i sibaritisme. Hem vist la seva cambra, el vestit de pana, la pallola que tantes vegades havia dut pels camins montsenyencs. Hem vist l'alegre galeria on treballava, amb els llibres, les cortinetes de quadres blaus, la banderola catalana en un vas, un gravat del XVIII (*Costume espagnol*), un petit canó de bronze que es feia disparar amb pólvora autèntica.

Per la ràdio hem escoltat durant bella estona el míting d'avui, celebrat a la Plaça de Catalunya. Apel·lacions a la unitat, però crítica de les consignes d'altres partits (especialment del PSUC) amb els quals hom vol unir-se més efusivament. Els representants del front d'Aragó es queixaven que són sabotejats, que no tenen prou armes. Un de la Joventut Comunista Ibèrica deia que cal fer la guerra, però alhora intensificar la Revolució; que, després del triomf, els obrers espanyols aniran a alliberar el proletariat de França, d'Anglaterra... Molt pocs aplaudiments.

El vel de Maia (1937)

Jo vaig conèixer Manent cap a l'any 1919, un vespre en el desaparegut Cafè Royal, tan agraciadament decorat per Jaume Llongueres, amb una estilització una mica Bildermaier vienès, una mica dinou barceloní. Ens hi havia convocat Josep Carner per la fundació dels «Amics de la Poesia». Ja en distingir-lo, des de la porta giratòria, al fons de la sala, amb el seu posat tímid, somniós i correcte, que li donava un aire mig d'estudiant d'Eton, mig de cavaller de la darrera Edat Mitjana (va fer-me pensar tot seguit en el Sant Jordi de Jaume Huguet), ja des d'aquells primers moments de la nostra relació se'm varen fer paleses de manera misteriosa, amb una indefugible, arravatadora obvietat, les dues característiques essencials de la personalitat de Manent, els dos signes que segellen (en el sentit més pregon) tota la seva persona i tota la seva obra: la constant impressió d'exotisme i la constant impressió de gentilesa.

Jaume Bofill i Ferro Poetes catalans moderns (1986)

20 juny. Sóc a Viladrau. Aquest barri de les Paitides és d'una suavitat, d'una dolçor imponderables. Les cases són humils, d'un color gris-ocre, ajupides entre camps de blat o de sègol. N'hi ha que tenen a la vora un satiquer amb grans flors d'un groc pàlid. El fumerol és lent i d'un blau idíllic: es destaca contra el verd frondós dels castanyers i els pollancs.

(5)

A flor d'oblit (1924)

DIÀLEG

—De rou ja brillava
la flor, si la culls.
Veuré la nit blava.
—No. Mira'm els ulls.

—Són flama lleugera
d'un foc més pregon.
La nit ja m'espera.
—No. Mira'm el front.

—Doncs vull una vida
d'amor i d'enuig:
ai, boca florida!
—No. Besa'm, i fuig.

L'ombra i altres poemes (1931)

NOIA RUSSA AL MONTSENY

Vestit florit, cara bruna i salvatge:
el teu perfum feréstec de l'estepa i del vent
omple aquestes garrigues i el caminet relleut
i el núvol que viatja.

Vestit de margarides i d'estrelles de mar:
entremig de les flors ta brunesa traspua.
Clavellets de pastor tremolen a l'atzar
vora la teva cama nua.

I et fonies, suau, en la pau del paisatge,
els ulls grisos de somnis i del gust de morir;
o fugies, rient, pel camí—
rossinyol trist i tórtora salvatge.

L'ombra i altres poemes (1931)

21 juny. La silueta del Montseny, vista des del collet de casa, és solemne, però a mesura d'home. No aclapara pas, com els grans cims. Les bagues la vesteixen fins arran de carena, amb ondulacions i unides flonjors com de molsa. Les terreres o rossoles que s'hi veuen entremig són d'un to d'espígol molt pur. La carena és nua, amb qualitat de llom de camell; o bé la decoren taques d'herba que, a sol ponent, són delicioses.

23 juny. El cap al tard és ací una hora exquisida. Però, com observa en Bofill i Ferro, ha d'ésser quan la claror és, certament, atenuada, però no pas melangiosa. Hi sol haver aleshores una calitja lleu i blava, que esfuma delicadament les llunyanies. Del fons d'un bosc arriba un cant de rossinyol. Una gran lluna rodona penja, com un òpal translúcid, sobre el paisatge. I, entremig de castanyers tendres, el Montseny té un blau de paradís.

A flor d'oblit (1924)

La bondat d'un amic, d'un dels esperits més fins de Catalunya, ens brindà — a mi i als meus — una hospitalitat inoblidable en aquells anys tèrbols. Un extrem d'angoixa i de tragèdia em portà a un extrem d'oasi i de quietud. Sempre havia somniat, com una benaurança inabastable, la llarga permanència al camp, amb lleure dilatat per a la lectura, en la intimitat dels núvols i els arbres. Però la pau d'aquells anys viscuts a l'ombra del Montseny, aquella dolçor de flors, d'ocells, de silenci, era com un vel il·lusori, un vel de «maia» sobre un fons de sang. Per això la maltempada bèl·lica traspua, a moments, en aquestes pàgines on s'emmiralla el pas de les estacions per la Muntanya d'Ametistes i pels prats i els conreus que la volten. La bellesa de les fagedes grandioses o de les menudes herbes transfigurades pel gebre era contemplada amb emoció més viva que en els meus anys juvenils, quan no hi havia cap ombra de tristesa en el zodíac del paisatge.

Montseny. Zodíac d'un paisatge (1948)

(7)

12 abril. Els nens estan millor: l'Albert, sense febre; la Roser ja s'ha llevat. La menuda tus, però no gaire. Quin temps de pluja i vent! El lilà, d'un verd tendre, tendre, s'agita convuls: diríeu que ha de trencar-se. És llebeig, vent del Montseny. A la tarda, la boira s'enlaira dels fondals, surt com un fum de les carenes fosques, cobertes d'alzines. Tot d'una envaeix el paisatge. De la finestra estant, veiem, més dibuixada, més precisa, contra el fons esfumat, la perera en flor, les flors rodones, agrupades damunt el fullatge, com petites colles de dametes amb blanca ombreja en una prada tendra, fresca, minúscula (si allarguen massa la cama ja troben l'espai).¹ Començo a llegir *Les anges noirs*, de Mauriac.

El vel de Maia (1937)

24 setembre. Al matí vaig a Espinelves amb l'Albert, per encarregar llet a una masia anomenada La Serra. La dona, vídua, collia patates vora la riera; les vaques pasturaven en un prat pròxim. Dia tebi, de sol i núvols blancs; al fons de la vall, Les Agudes blavoses. En tornar, passem per la dreuera, que travessa unes castanyerades joves, esveltes, amb el fullatge tacat d'or.

Cap al tard hi ha molta boira al Montseny. Tradueixo —literalment— poemes de Goethe per aprendre l'alemany. Em fa molta il·lusió anar penetrant una llengua nova, barrejar gramàtica i poesia. S'ha fet fosc, i l'espelma brillava davant la finestra; s'ha esvaït el món dels arbres, dels ocells i dels núvols: només la gran tenebra enllà del vidre. He sentit com una estranya basarda. La Josefina, al menjador, adormia la nena, cantant-li una cançó antiga. Jo traduïa *El rei dels verns*. Tot d'una he pensat en la guerra. La cançó de bressol, la foscor a la finestra, l'opressió tràgica que vivim, m'han fet sentir el misteri, dolç i terrible alhora, de la vida —i de la mort.¹

El vel de Maia (1937)

A LA MEVA FILLA MARIA QUAN TENIA UN ANY,
EN TEMPS DE GUERRA

Se'ns acosten al ràfec les branques de l'aver
i, lluny, quin so pregon fa estremir la finestra?
És trista la muntanya al cor del fred,
i és trista aquesta olor de la pobra minestra.

Com la rel, com el fruit en la boira de l'hort,
damunt la sina clara vas nodrint-te, adormida,
i s'assembla al silenci de la mort
aquest tebi silenci de la vida.

La ciutat del Temps (1961)

(8)

8 abril. Avui ha fet el dia més paradisiac de tot l'abril. Cel netíssim, sol alegre, les llunyanies esvaïdes en la calitja i els camps com de vellut. La glicina fa una olor intensa, que em recorda els carrers de Sant Gervasi, al temps de la joventesa feliç. El lilà és ben verd i creixen les fulles del castanyer d'Índies. Quina pau! Quina companyia amable de grills! Una mica d'oreig, mentre reposava recolzat en un marge flonjo, ha alçat terbolins de pètals blancs de flor de prunera, que volciaven com irisades bombolles, s'atansaven en conjunció sideral, vives estrelles de plata. Endut per aquelles subtiletes primaverals, he escrit un poemeta a la manera xinesa:

ABRIL

Hem dit adéu al març,
però encara blanqueja la neu fina de l'arc.
Quina flaire és amb mi, quin cant? No ho endevines?
La veu prima dels grills, l'alè de les glicines.

Lleu, la flor del perer és una dolça dama,
dreta sobre les fulles com en un prat. I mai
no se'n mou, amb l'ombra blanca. Si alcés la cama
trobaria l'espai.

El vel de Maia (1938)

La ciutat del Temps (1961)

1 maig. A la tarda ve el poeta Joan Teixidor. Com que la Roser s'ha posat malalta, amb bastant de febre, anem a buscar el metge al poble. (L'Albert és al llit des de fa deu dies).

Aquest matí ha pedregat, i el cim del Matagalls és blanc —lleu ditada d'hivern en la primavera verda i flonja. Una franja de sol pàlid daurava la tendror dels faigs. La muntanya, que era arquitectura, ja torna a ser pintura. L'enorme cos mineral es vesteix d'un domàs viu de seda. Tertúlia vora l'estufa, cap al tard. Parlem d'història medieval, de Rússia... L'aigua s'ha aturat en alguna llosa del pati i el lilà és tot humit.

El vel de Maia (1937)

9

2 maig. Matí núvol, humit. Asseguts en un marge de la baga, en Teixidor ens llegeix poemes: graciosos cançons, temes magnífics de pintura. Recordo «L'hivern» de Brueghel. El poeta voldria penetrar el secret d'aquelles llars holandeses, cenyides de neu, però

...la neu serà trista, encongida,
sola amb la meva paraula.

Després ens llegeix dos poemes inspirats en la Revolució i la guerra, intensos, d'estil una mica obscur, tràgics (de vegades recorden Hölderlin). Ve l'amic mossèn Josep Sanabre i bateja la nena petita. Emoció de les antigues paraules en el ritu breu, senzill.

De tant en tant fa xàfecs. Herba molla. Boira. He vist entre l'herbei les orquídies silvestres, lleus flames morades. Les flors baixes són tigrades, semblen un minúscul elm obert.

El vel de Maia (1937)

A mitja tarda vaig a l'enterrament d'en Salvi de Rosquelles. Llarga corrua de paraigües pels camins mullats, sota la tronada. Abans de sortir de casa, el fill gran d'en Bofill i Mates resa un parenostre pel difunt i és contestat per tothom. Cementiri blanc, net. Boixos marcits; pluja, pluja.

Avui ha tornat l'avi de Barcelona amb un bon lot de queviures facilitat per Assistència Infantil: llet condensada, cacau, sucre i «Quaker oats». Els nens tindran ara els elements grassos i els hidrocarburs que els falten en la dieta de guerra.

10 setembre. Llegeixo una estona Pierre Motin. Al matí he anat a buscar moixines: eren fresques, molles, entre l'herba i la terra càlida. A la tarda ve el poeta i crític Josep Palau-Fabre. És agradable, ple de seny, home d'una passió viva, però continguda. Anem fins a Coll Ses Pregàries i admira aquell paisatge harmoniós: al lluny, les muntanyes tenien unes meravelloses taques de núvols.

11 setembre. Baixo a Viladrau. Es veu que la batalla de l'Ebre és d'una intensitat espantosa, potser l'operació més dura de tota la guerra. Torna en Palau-Fabre i ens recita poemes seus, alguns molt notables, especialment aquella «Testa d'Hipnos o El somni»:

*Volar podries sense ales ni cel.
Els àngels no...*

Diu que té el propòsit d'escriure un assaig sobre els meus versos.

12 setembre. Temps típic de setembre, amb núvols pompàtics i sol clar, algun reïlet d'ocell tardoral i resplendir d'herba molla. Al matí treballo en l'article sobre Motin. A la tarda, conversa amb Palau-Fabre: parlem dels horrors dels bombardeigs, parlem de Goethe, de Rilke, de la poesia d'Eliot i de Spender. Quina pau d'or, damunt l'herba dels Sis Avets! ¿Som, realment, en un país en guerra?

El vel de Maia (1938)

13 setembre. Ve a dinar en Palau-Fabre. Després, asseguts a l'herba, comentem Claudel, la seriositat de Dant. «Aquella cara seriosa de Dant m'impresiona extraordinàriament —deia ell—: és com una norma de vida.» Llegim el discurs de Hitler, dur de forma, però sembla deixar la porta oberta a les negociacions per resoldre el problema dels sudets.

El vel de Maia (1938)

9 agost. Als Sis Avets tradueixo quatre poemes anglesos per al llibre que preparo: un de Shakespeare, un de Donne i dos de Fletcher (la invocació a la Son és meravellosa). A la tarda vaig a Cerdans amb l'Albert. Baixant, vora els camps plens de garberes i pels prats ombrejats de freixes i pollancs, tradueixo —en ple camí— el noble poema de Beaumont sobre les tombes reials de Westminster Abbey. Encarrego llet a Cerdans. Bec aigua vora el jardinet, on hi ha lliris tigrats i rosés d'una olor molt viva.

El vel de Maia (1937)

JOHN FLETCHER

1579 - 1625

SON, QUE FAS ENCANTERIS...

Son, que fas encanteris i alleuges tots els dols,
oh germà de la Mort!, amb els més dolços vols
atansa't a aquest príncep afligit. Com petita
boira, fes-te plugim. L'aspre renou evita
i el so trist que abalteix; fàcil i deseixit,
com un riu que murmura, passa, fill de la Nit,
pels seus sentits torbats. Fon la seva sofrença
cantant com un vent fi o pluja d'argent, densa.
Dins el cor d'aquest príncep esmuny-te dolçament:
perquè s'adormi, besa'l com una núvia ardent.

CARE-CHARMING SLEEP

Care-charming Sleep, thou easer of all woes, / Brother to Death,
sweetly thyself dispose / On this afflicted prince. Fall like a cloud /
In gentle showers. Give nothing that is loud, / Or painful to his
slumbers; easy, light, / And as a purling stream, thou son of
Night, / Pass by his troubled senses. Sing his pain, / Like hollow
murmuring wind or silver rain. / Into this prince gently, oh, gently
slide, / And kiss him into slumbers like a bride.

10 agost. El doctor Negrín ha estat dos dies a Barcelona i ha conferenciat amb Companys. Sembla que hi ha tràngol.

Avui, als Sis Avets, treballo novament en les versions angleses. Tradueixo Herrick, Vaughan, Pope i Wordsworth (d'aquest darrer l'impressionant sonet sobre el Pont de Westminster). Vaig al poble. Un que ha llegit *La Dépêche* diu que parla de grans concentracions franquistes per atacar... a quin front? Copio a màquina les versions angleses. Fa sol, però l'aire és fresc.

El vel de Maïa (1937)

WILLIAM WORDSWORTH

1770 - 1850

EN EL PONT DE WESTMINSTER

Cosa més bella mai no haureu trobat:
serà mesell de cor qui no es detura
en un indret de tanta majestat;
du la ciutat com una vesta pura

la beutat del matí; callat i nu,
vaixells, teatres, temples i torratxes,
tot s'obre al cel i a delicats paisatges,
en l'aire net tot guspireja i llú.

Mai no és tan bell el sol, ni quan amara
cinglera o vall amb sa mirada clara;
mai no sentia aquesta calma ardent.

El riu s'esmuny, com amb un dolç esment:
semblen dormir les cases, oh, talment!
I el gran cor poderós reposa encara.

UPON WESTMINSTER BRIDGE

Earth has not anything to show more fair; / Dull would he be of
soul who could pass by / A sight so touching in its majesty: / This
city now doth, like a garment, wear

The beauty of the morning; silent, bare, / Ships, towers, domes,
theatres, and temples lie / Open unto the fields, and to the sky; /
All bright and glittering in the smokeless air.

Never did sun more beautifully steep / In his first splendour,
valley, rock, or hill; / Ne'er saw I, never felt, a calm so deep! /

The river glideth at his own sweet will: / Dear God! the very hou-
ses seem asleep; / And all tha mighty heart is lying still!

14 agost. Als Sis Avets tradueixo dos poemes: un d'Owen i l'altre de Rosenberg. Sota l'alzina i a casa faig una versió de Herbert Read i tradueixo la nota breu i intensa de Hart Crane sobre el Labrador: «No tens records, Ombrívola Brillant?».

Fa un llevant fresc, gairebé massa; s'allarguen boira i núvols sobre el Montseny i, de tant en tant, plovisqueja. Vaig a rebre en Joan Teixidor. Hi ha la lluna nova en el cel ventejat, i els avets fan una remor marina.

El vel de Maia (1937)

WILFRID OWEN

1893 - 1918

FUTILITAT

Perquè li toqui el sol porteu-lo més enllà:
suaument, el seu toc abans el desvetllava,
a casa, murmurant-li d'uns camps sense sembrar,
el deixondia sempre, àdhuc a França,
fins avui, fins a aquesta nevada.
Ara si alguna cosa el pogués despertar,
el sol amable i vell prou que en sabrà.

Oh, penseu com desvetlla les llavors,
com deixondia el fang d'un estel fred, un dia.
¿Són massa durs els membres, tan acabats, els flancs,
amb nervis — tot calent, encara, — i no es mouria?
És per això només que l'argila es féu gran?
¿Per què maldaven, fatus, els raigs del sol, antany,
i trencaven el son de la terra tranquil·la?

FUTILITY

Move him in the sun — / Gently its touch awoke him once, / At
home, whispering of fields unsown. / Always it woke him, even in
France, / Until this morning and this snow. / If anything might
rouse him now / The kind old sun will know.

Think how it wakes the seeds, — / Woke, once, the clays of a cold
star. / Are limbs, so dear-achieved, are sides, / Full-nerved — still
warm — too hard to stir? / Was it for this the clay grew tall? /
— O what made fatuous sunbeams toil / To break earth's sleep
at all?

(13)

Si, era la pau. Després d'un temps tan llarg, tan feixuc, era la pau, a la fi. L'assaborem en la ciutat retrobada, nocturna, quan ja no li calia abrigar-se amb tenebres per por dels avions; assaborem la pau gairebé en abstracte, l'esvaïment de la violència i de l'horror de la guerra, una pau com deslligada de les seves circumstàncies històriques... Però, en el fons, tenia un gust ben amarg; cor endins hi havia una altra mena de fosca.

El vel de Maia (1975)

14 d'abril

He anat a Viladrau amb la senyora Boix i els seus fills. Quan sortíem de Barcelona el cel era ben cobert, però en ser a Viladrau surt el sol entre uns núvols blancs i alegres. M'adono que aquest país em fa una impressió molt diferent de quan vaig anar-me'n, ara fa dos mesos: ja em miro el paisatge, no amb ulls de refugiat, sinó de turista. Aquelles muntanyes no em protegeixen. Diria que les domino i fins que s'han empetitit. Quina meravella de color els camps verds, els cirerers florits, el rosat dolcíssim dels presseguers! Pels marges hem collit violes, aquelles violes sense olor. Viladrau sense guerra: una impressió complexa, enigmàtica.

L'aroma d'arg (1939)

TARDOR A VILADRAU

Com grans monedes d'or, d'un or prim i lleuger,
cauen les fulles dels til·lers, gronxades
en el sol de novembre. El jardí té
un fregadís d'abril, de sedes oblidades.

Avui no duus oreig, tardor suau, no esbulles
les agulles dels cedres vora la pluja d'or.
Tenen com una pau joiosa aquestes fulles
morint-se, i mig sospiren: «Res no mor.»

Fins al peu dels grans cedres es daura l'ombradiu
d'aquest jardí tancat, reclòs com una illa.
Cada fulla, en silenci, caient tranquil·la, diu:
«La vida passa, es fon, i torna, i brilla.»

L'aroma d'arg (1981)